

סיכום דיון ועדת אסטרטגיה – היערכות לשינוי אקלים (13/1/2020)

משתתפים:

שם הנציג	תפקיד	הארגון
אלון זס"ק	סמנכ"ל בכיר למשאבי טבע	המשרד להגנת הסביבה
ארנה מצנר	מנהלת תחום בכיר (מדע ומחקר), לשכת מדען	המשרד להגנת הסביבה
יובל לסטר	ראש אגף מדיניות ואסטרטגיה	המשרד להגנת הסביבה
רותם שמאי	מנהלת תחום אסטרטגיה וחדשנות	המשרד להגנת הסביבה
תמר רביב	ראש אגף שטחים פתוחים ומגוון ביולוגי	המשרד להגנת הסביבה
שרון רהב	אגף שטחים פתוחים ומגוון ביולוגי	המשרד להגנת הסביבה
קרני קריגל	עמיתת ממשק	המשרד להגנת הסביבה
נעמה כרמון	ראש תחום איכות סביבה	התאחדות התעשיינים
עפרי גבאי	אקולוגית	החברה להגנת הטבע
גדעון טופורוב	אגרו אקולוגיה	משרד החקלאות
גדעון בכר	שליח מיוחד לשינוי אקלים וקיימות	משרד החוץ
אלדד גולן		משרד החוץ
ראסלן אבורהן		משרד החוץ
דוד פרגמנט	מנהל רשות נחל הירקון	רשות נחל הירקון
שחר סולר	סמנכ"ל אסטרטגיה	מנהל התכנון
יובל זהר		רשות החשמל
נועם יעקב	תכנון אסטרטגי	שרות בתי הסוהר
ליאור שחר	ראש אגף תכנון ומדיניות	משרד הפנים
רון גור	יועץ אסטרטגי	יועץ

עיקרי הדיון

נציגי המשרד להגנת הסביבה הציגו בפני המשתתפים תהליך העבודה שבוצע עד היום:

- תוצאות המודל ומפת החום שהתקבלה. המפה מאפשרת לזהות את ההשלכות המשמעותיות אליהן יש להיערך.
- תוצאות תהליך ההיוועצות שערך המשרד להגנת הסביבה. במהלך דצמבר פרסם המשרד את שאלת ההיוועצות הבאה: " מה לדעתך הפעולות שעל המדינה להתחיל בביצוען בטווח המיידי כדי להתמודד בצורה הטובה ביותר עם השלכות שינויי האקלים בישראל?". השאלה הופצה לכ-3000 אנשים מהשלטון המקומי, האקדמיה, ארגונים ירוקים, יחידות סביבתיות ומתעשייה. כמו כן, נשלחה השאלה לכל חברי המנהלת והועדות תחתיה. 1029 התייחסויות לשאלה התקבלו במסגרת התהליך.

על בסיס תוצאות תהליך ההיוועצות, סקירת פתרונות לדוגמא מהעולם, עבודת ועדות המנהלת ועבודת ועדת האסטרטגיה, הוכנה עבור הדיון רשימה ארוכה של כיווני פעולה ופרויקטים. במהלך הדיון התחלקו חברי הועדה לקבוצות עבודה לצורך תעדוף כיווני הפעולה ופרויקטים מומלצים.

להלן רשימת כיווני הפעולה המרכזיים, כפי שהתקבלה בתום הדיון המשותף. הרשימה כוללת גם התייחסות לפרויקטים שניתן לכלול בכיווני פעולה אלו.

פרויקטים	כיוון פעולה
<ul style="list-style-type: none"> הקמת מערכת לאומית לניטור תחלואה בזמן אמת מיפוי השפעות שינוי אקלים ומזיקים על מערכת הבריאות כולל מיפוי אוכלוסיות בסיכון בריאותי מיפוי אוכלוסיות בסיכון בריאותי באירועי קיצון 	היערכות מערכת הבריאות
<ul style="list-style-type: none"> הכנת תכניות הערכות לשינוי אקלים לרשויות מקומיות שיפור תשתיות ומערכות ניקוז עירוניות (פתרונות מבוססי טבע) ערים חכמות (מים אנרגיה חשמל) הקמת מרכזי מים ואנרגיה קידום בניה ירוקה תמיכה ברשויות מקומיות להצללת המרחב הציבורי ושיתילת עצים 	תכנון עירוני מותאם אקלים
<ul style="list-style-type: none"> הטמעת הגנה על מסדרונות אקולוגיים בתכניות סטטוטוריות שמירה ושיקום בתי גידול לחים ; חקיקה למניעת כניסה והפצה של מינים פולשים 	חיזוק עמידות מערכות אקולוגיות
<ul style="list-style-type: none"> פיתוח תו"ל ברח"ל להיערכות לשינוי אקלים פיתוח מערכות התרעה לאירועי קיצון 	היערכות חירום - DRR הפחתת סיכונים מאירועי קיצון
<ul style="list-style-type: none"> מיפוי אוכלוסיות פגיעות, מענה קיים ופערים 	חוסן חברתי
<ul style="list-style-type: none"> תמיכה בבנק הגנים – פיתוח זרעים מותאמים לאקלים קיצוני חיזוק קרן לפיצוי חקלאים מנזקי טבע העלאת מודעות והדרכה לחקלאים מתן תמריצים לחקלאים לגידולים/ממשקים חקלאיים מותאמי אקלים 	היערכות חקלאות - הערכת סיכונים אקלים לגידולי החקלאות
<ul style="list-style-type: none"> הקמת מרכז חישובים –שירות המטאורולוגי מרכז ידע להיערכות לשינוי אקלים ניהול סיכונים והערכות כלכליות להיערכות לשינוי אקלים ברמה לאומית 	פיתוח מחקר וידע
<ul style="list-style-type: none"> פיתוח רשת חכמה פיתוח והטמעה של פתרונות אגירת אנרגיה 	היערכות תשתיות אנרגיה לאירועי קיצון
<ul style="list-style-type: none"> חיזוק מערך הכבאות (מסייע גם להתמודדות עם הצפות) קידום תקנות והקמת איזורי חיץ להגנה על ישובים מפני שריפות 	היערכות לשריפות
<ul style="list-style-type: none"> הסדרת רגולציה לניהול הטיפול במי נגר בראיה אגנית. קידום פתרונות מבוססי טבע לאיסוף והחדרת מי נגר; שיקום נחלים 	ניהול נגר אגני - מניעת הצפות ושטפונות
<ul style="list-style-type: none"> מיפוי תשתיות בסיכון והגנה 	הגנה על תשתיות בחוף ובפשטי הצפה
<ul style="list-style-type: none"> העלאת רמת מודעות הציבור קידום הנושא במערכת החינוך עבודה עם מקבלי החלטות 	מודעות / שקיפות / חינוך

הערות שהועלו בדיון על ידי המשתתפים :

- יש לשים לב לשטחים גליליים, שאינם נכללים בשטח של אף רשות מקומית תחת רשויות מקומיות.

- מומלץ לעשות חישוב של כושר הנשיאה של ישראל – כדי להיערך לעתיד בצורה טובה יותר ולקבל החלטות מדיניות בהתאם.

השלב הבאים בעבודת הועדה יכללו תעדוף ובחירה בין פרויקטים. בנוסף ייבחנו הפרויקטים המומלצים אל מול מפת החום כדי לראות את מידת תרומתם להפחתת ההשלכות השליליות הצפויות משינויי האקלים בישראל.